SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 26, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го СЕРПНЯ 1993. Ч. 162. РІК C.

„СВОБОДА" ВІДЗНАЧИТЬ СВОЄ 100-РІЧЧЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж.— Щоденникові „Свобода" виповнюється 100 років! Це — єдина в світі українська газета, яка виходить 100 років без перерви. Заснована в 1893 році о. Григорієм Грушкою, вона відіграла і відіграє велику ролю в житті української громади діяспори. Ініціятор створення Руського, тепер — Українського Народного Союзу, газета стала відтак органом цієї організації.

Відзначення ювілею, який припадає на 15-го вересня ц. р., відбудеться у неділю, 26 вересня, в приміщенні Головної Канцелярії Українського Народного Союзу, 30 Монтгомері вул. в Джерзі Ситі, Н. Дж. Початок о год. 3-ій по полудні.

В імпрезі братимуть участь: головний предсідник УНСоюзу Уляна Дячук, головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, редактор-сеньйор Іван Кедрин, колишній політв'язень, письменник Микола Руденко та інші.

В мистецькій частині святкувань виступлять Андрій Добрянський (бас-баритон), Володимир Винницький (фортепіян), Струнний квартет Леонтовича та Галина Колесса (віоля). Конферансьє — Аня Дидик-Петренко.

Редакція газети запрошує до участи у святкуванні кореспондентів та дописувачів „Свободи", як також представників широкої громадськости.

РОЗПОЧАЛАСЯ МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ „ПРОСВІТА"

Львів (УНІАР). — Тут 20-серпня розпочала працю міжнародна конференція „Просвіта": історія і сучасні проблеми". В праці конференції беруть участь науковці з України, Росії, Білорусі, Словаччини, Румунії, Польщі та Чехії.

Учасників конференції привітав Президент України Леонід Кравчук, який підкреслив визначну ролю організації „Просвіта" у вихованні національної свідомости українського народу, збереженні його мови і культури. Президент наголосив, що „Просвіта" виховала цілу плеяду талановитих мистців, політичних діячів, які стали гордістю української нації. Відзначивши, що відродження організації співпало з періодом становлення незалежної української держави, розгортанням широкомаштабних державотворчих процесів, Л. Кравчук висловив певність, що „Просвіта" й надалі робитиме вагомий внесок в духовне відродження української нації, виховання високоосвічених громадян — патріотів своєї Батьківщини. Президент побажав учасникам конференції плідної праці.

У Ялті 22—25-го серпня пройшла міжнародна наукова конференція „Українська мова як чужоземна: проблеми методики викладання". Конференція організована Вченою Радою Міжнародної Школи Україністики і Товариством „Крим з Україною". Участь взяли науковці з України, Канади, ЗСА, Англії і Австрії, які викладають українську й інші слов'янські мови.

В Київському Економічному Університеті розпочався перший етап українсько-австрійського літнього семінару. Викладачі Віденського університету проводять лекції з поглибленого вивчення німецької мови для 30-их студентів з Одеси, Львова, Тернополя, Івано-Франківського та Києва. Незабаром до Києва прибудуть 20 австрійських студентів, кілька педагогів — фахівців з економічних предметів викладання.

КОНФЕРЕНЦІЯ УЗХ

Легайтон, Па. — Головна Управа Українського Золотого Хреста повідомляє, що річна конференція УЗХ у другу річницю самостійности України відбудеться від 4—6-го вересня на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па. У справі приміщення слід звертатися до адміністрації оселі на адресу: Ukrainian Homestead, 1230 Beaver Run. Dr., Lehighton, Pa. 18235; tel.: (215) 377-4621.

На Союзівці вшанують пам'ять А. Голуба

Союзівка (Г. Колесса). — Ім'я Алекса Голуба, українського співака легкого жанру, часто появлялося на афішах різноманітних фестивалів, концертів та інших імпрез, що свідчить про неабияку популярність артиста. Для багатьох він був улюбленим співаком, тому з жалем прийняла громада трагічну вістку про відхід Алекса у вічність. 9-го березня ц. р. після важкої недуги перестало битися серце того, чиє мистецтво багатьом приносило радість.

Св. п. Алекс Голуб

Пам'яті св. п. Алекса Голуба буде присвячений концерт на Союзівці у суботу, 28-го серпня; початок о год. 8:30 вечора. В ньому братимуть участь ті, які співпрацювали з Алексом та любили його мистецтво. Це —

(Закінчення на стор. 3)

КОНЦЕРТ ТВОРІВ ЛЬВІВСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Союзівка (Г. Колесса). — Тут у неділю, 29-го серпня, в серії пополудневих концертів клясичної музики, о год. 2:15 по полудні, відбудеться концерт творів львівських композиторів під керівництвом голови Львівського Відділу Спілки Композиторів України Мирослава Скорика. В ньому братимуть участь Валерій Буймістер (баритон), Ганна Слепцова (фортепіяно), Юрій Ланюк (віольончеля), Богдан Каськів (скрипка). У програмі — твори Н. Нижанківського, І. Соневицького, Ю. Ланюка, М. Колесси, С. Людкевича, В. Барвінського, А. Кос-Анатольського та М. Скорика.

У ДЖЕРЗІ СИТІ ВІДЗНАЧЕНО ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Після вручення проклямації у Міській раді Джерзі Ситі зліва: П. Палка, о. В. Вітт, суддя Р. Челяк, головний предсідник УНС Уляна Дячук, М. Кук, О. Вілліямс і В. Білик. (Світлив Юрій Юревич)

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Х. В-Ф.) — Тут у вівторок, 24-го серпня, о год. 12-ій полудня, у парадній залі засідань Міської ради зібралося понад п'ять десяток мешканців цього міста, щоб разом з достойниками міської управи відзначити другу річницю незалежности України. У відсутності хворого посадника міста Брета Шандлера, уряд міста репрезентували заступник посадника О. Вілліямс і шеф персоналу Міської ради Майкл Кук.

Крім членів місцевої української громади, на залі були присутні головний предсідник Українського Народного Союзу Уляна Дячук, головний секретар УНС Володимир Сохан, о. Володимир Вітт з України, який заступає місцевого пароха о. Романа Мірчука, та суддя Роберт Челяк з дружиною. Серед присутніх був один з найстарших і донедавна дуже активних членів місцевої української громади Григорій Бура, який у своєму поважному віці може бути прикладом для молодших — відповідального та обов'язкового громадянина.

На початку святкувань О. Вілліямс привітав присутніх та попросив о. В. Вітта провести молитву, що він і зробив, прохаючи Всевишнього ласки і витривалости для свободолюбного народу України. Після цього виступив О. Вілліямс і прочитав проклямацію про схвалення окремого відзначення другої річниці незалежности України та проголосив день 24-го серпня українським днем відзначення другої річниці незалежности України. У проклямації, схваленій Міською радою, говорилося про незламний дух свободи українського люду, його довголітні страждання, з голодом 1932—33 років включно, під комуністичним режимом і про вклад української громади у розбудову країни їхнього поселення — ЗСА. Наступним виступив суддя Р. Челяк, який подякував посадникові міста та Міській раді за відзначення цього святочного для України і української місцевої громади дня і коротко пригадав усім, як довго ми чекали саме на те, щоб могти відзначати День Незалежности України. Підкреслив і те, що треба допомогти Україні стати на власні ноги та розуміти всі недотягнення молодої держави.

Закінчуючи, суддя Р. Челяк попросив присутніх вийти на балькон будинку Міської ради, де при співі українського національного гимну на щоглу піднято український синьо-жовтий прапор.

Зорганізуванням відзначення другої річниці незалежности України займався місцевий громадський комітет в особах Галини Гаврилюк і Петра Палки.

У СВІТІ

ПРОВІДНА ІРАНСЬКА англомовна газета „Кайган Інтернешинел" повідомила цими днями, що Іран вживе невідкладних і рішучих заходів щодо Вірменії, якщо вона не припинить воєнних дій проти Азербайджану. Газета, між іншим, пише, що вірменські війська перебувають „в небезпечній близькості від іранського кордону" і тому іранське керівництво „не дозволить, щоб ситуація розвивалася поза контролею"

УРЯД ІЗРАЇЛЯ відкинув заклики опозиції тимчасово припинити переговори з Сирією, якщо сирійське керівництво не покладе край терористичній діяльності Гезболли. Водночас офіційний Єрусалим заявив, що має намір продовжити спільні пошуки миру з арабськими представниками у Вашінґтоні. Після недавніх вибухів мін у „зоні безпеки" на півдні Ливану, у висліді яких вбито вісім ізраїльських вояків, мають все більший вплив арґументи опозиції і її безкомпромісовий протест проти проєкту ізраїльсько-сирійського мирного договору, основою якого є принцип „мир — в обмін за території"

ЗАЯВИВ ПРО СВОЮ резиґнацію міністер преси та інформації Росії Міхаїл Федотов. Своє рішення він пояснив тим фактом, що „російські депутати відверто стали на шлях придушення свободи преси в Росії" Залишаючи пост з огляду на політичні причини, М. Федотов підкреслив: „Мої переконання не дають мені права бути вбивцем свободи преси".

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ Кореї Кім Ен Сам змусив зрезиґнувати свого старшого секретаря в цивільних справах Лі Чгун Бома у зв'язку з тим, що зароблені ним у цьому році 1.3 міл. дол. дають підстави запідозрювати Лі Чгун Бона у зловживанні службовим становищем. І хоч більшість спостерігачів вважає, що чиновник міг заробити цю суму чесним шляхом, південно-корейська адміністрація, оприлюднивши програму реформ і рішучої боротьби з корупцією, не хоче ризикувати своєю репутацією. Минулого тижня президент Кім Ен Сам, вже вдруге після свого приходу до влади у лютому ц. р., подав до відома громадськості дані, що стосуються його приватного майна. Вони свідчать, що президент не має ніяких додаткових заробітків.

НАПЕРЕДОДНІ 25-РІЧЧЯ „Празької весни" прем'єр-міністер Чехії Вацлав Клявс заявив у газеті „Чеські Деннік" що „дії тодішніх дисидентів були утопічні і безуспішні. Концепція, соціялізму з людським обличчям' привела у висліді до неправильного трактування дійсної політичної ситуації і до трагедії в житті країни". Водночас В. Клявс високо оцінив мужність простих громадян Праги, які у серпні 1968 року лягли під гусениці совєтських танків. „У зловісній тіні совєтських танків сталося чудо національної єдности і справжньої свободи", — вважає В. Клявс.

ДИРЕКТОР ІМІҐРАЦІЙНОЇ служби італійського департаменту в соціяльних питаннях Гвідо Болаффі в інтерв'ю для національного радіо повідомив, що тепер в Італії нелегально проживає до 500,000 чужинців, котрі проникли в країну незаконно. Більшість їх приїхало з Африки, Китаю, Філіппін і Албанії. У зв'язку з цим найближчим часом у Римі буде створено спеціяльну комісію експертів, яка вивчатиме способи розв'язання цієї проблеми. Г. Болаффі сказав також, що тепер на законних підставах в Італії проживає понад 800,000 громадян з країн, що не входять до складу Европейської спільноти.

В АМЕРИЦІ

НА ПОЧАТКУ МИНУЛОГО тижня президент Билл Клінтон виступив з промовою на тему запланованих змін і перерібки пляну охорони здоров'я. Однією із пропозицій є оплачування медичного забезпечення працедавцями. Саме ця точка викликала багато незадоволення по цілій країні, а зокрема серед працедавців, які затрудняють малу кількість працівників. Вони уважають, що змушення їх оплачувати медичне забезпечення потягне за собою небажані наслідки — звільнення з праці та банкрутства. І так на шляху до забезпечення всіх громадян ЗСА достатньою охороною здоров'я Президентові прийдеться усунути ще одну із багатьох перепон.

СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ Роберт Дол, виступаючи в неділю, 22-го серпня, на програмі „Лицем до народу" телевізійної мережі Сі-Бі-Ес заявив, що він серйозно застановляється над тим, чи не кандидувати йому у президентських виборах 1996 року від Републіканської партії. Він підтвердив, що така можливість існує, якщо у цьогорічних виборах народ віддасть більшість голосів республіканським кандидатам у льокальних і стейтових виборах, бо це означатиме схильність виборців до застанови чи не повернути б до Білого Дому республіканців. Повертаючись з Ню Гемшир, куди він їздив перевірити можливості республіканців, він підтвердив, що серйозно застановляється над тим чи кандидувати на президента ЗСА у виборах 1996 року, але покищо ще не зробив жодного рішення.

У П'ЯТНИЦЮ, 20-ГО серпня, в Дитячій лікарні у Філядельфії лікарі провели дуже складну операцію розлучення сіямських двійнят, які народилися тому сім тижнів зрослими грудьми та з одним ненормальним серцем, що мало шість комор. Операція пройшла успішно маленьку Анджелу Лейкбирг відокремлено від сестрички Еймі, яка таки на операційному столі померла, що напередодні операції лікарі заповіли. Сьогодні маленька Анджела бореться за своє життя, але лікарі стан її здоров'я окреслюють стабільним, але все ще критичним.

ХОЧА ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон повільним кроком розпочав свою кампанію переміни американської судової системи після дванадцятирічного республіканського консерватизму, то його номінації більш ліберальних суддів до всіх рівнів федерального судівництва стають чим раз більш помітними, почавши від Верховного суду — Рут Бейдер Ґінсбург. Із 130 вільних судових посад Б. Клінтон вже номінував 10 до федеральних окружних судів і троє до апеляційних судів. Серед тих 13 є п'ять жінок і двоє із етнічно расових меншин, а офіційні чинники Білого Дому твердять, що впродовж наступних двох місяців Президент має в пляні заповнити ще 50 вільних місць у судовій системі ЗСА

ТІЛЬКИ ОДИН тиждень після того, як міністри торгівлі Канади, ЗСА і Мехіко зуміли полагодити питання безпеки праці та довкілля у зв'язку з Угодою вільної торгівлі Північної Америки, як члени Конгресу та інші зацікавлені цією справою починають опридільюватися до однієї із трьох груп: прихильників угоди, противників та тих, які не знають „на котру ногу стати" і покищо тільки приглядаються. За цією справою висловився Президент, проти Росс Перо, колишній незалежний кандидат на президента ЗСА, а до тих що приглядаються належать такі, як сенатор-демократ з Ню Йорку Патрик Мойниген і конґресмен Ричард Ґепгарт, демократ з Мізурі.

Я. АРАФАТА ЗМУШУЮТЬ ЗРЕЗИҐНУВАТИ ОДНОПАРТІЙЦІ

Бейрут. — В останні тижні палестинський лідер Ясір Арафат не може відбитися від безперервної і гострої критики з боку своїх однопартійців. У вівторок, 24-го серпня, командири розміщеної в Ливані палестинської міліції висунули вимогу негайної резиґнації голови Палестинської Визвольної Організації.

Мунар Маждаг, який має під рукою 3.000 палестинців-міліціонерів, звинуватив Я. Арафата у зраді інтересів палестинського народу і заявив, що з огляду на помилкове становище Я. Арафата життя палестинців значно погіршилося. Це вже не перше подібне звинувачення, однак досі військове керівництво ПВО підтримувало Я. Арафата.

Заява М. Маждага збігалася в часі з візитою Я. Арафата до Йорданії, де він пробував випрацювати спільне йорданско-палестинське наставлення щодо близькосхідніх переговорів. Однак діялог з йорданцями не вдався, після зустрічі король Гуссейн назвав палестинське становище неконструктивним і навіть сказав що дії керівництва Палестинської Визвольної Організації викликають великі сумніви з приводу співробітництва двох делеґацій.

Представники головного бюра ПВО в Тунісі повідомили, що в найближчий час відбудеться надзвичайна нарада виконавчого комітету організації, на якій буде прийнято остаточно рішення щодо долі її керівництва.

Спостерігачі годяться в тому, що становище Я. Арагата набуло додаткової скомплікованости після того, як він погодився залишити поза порядком денним вашінґтонських переговорів про палестинське самоуправління західній берег Йордану. Крім того, Я. Арафат, під тиском економічних чинників, зменшив щомісячну допомогу для палестинських родин, а це не могло не відвернути від лідера багато його колишніх прихильників.

Виглядає, що серед палестинців вже визріла думка, що Я. Арафат таки мусить зрезиґнувати.

Відбувся світовий з'їзд вчителів

Київ (УНІАР). — Тут 20—21-го серпня у Будинку Вчителя відбувся третій світовий з'їзд українських учителів, організатором якого була Українська Спілка Професійних Вчителів ЗСА. На з'їзді обговорено питання української освіти у світі, прочитано лекції провідних наукових діячів України, Західньої Европи, Росії, ЗСА, Канади, Центральної Азії і Далекого Сходу.

Віцепрем'єр-міністер з питань гуманітарної політики Микола Жулинський повідомив, що Кабінет Міністрів цього року виділив на розвиток національної освіти понад 11 відсотків валового доходу. Зусилля Уряду, за словами Жулинського, спрямовані на відродження національної освіти.

Перший заступник міністра освіти України Анатолій Погрібний висловив переконання, що українська освіта повинна інтегруватися у світову. Для цього, на його думку, слід проводити з міжнародним учительством спільні наукові досліди, обмінюватися викладачами, учнівськими та студентськими делеґаціями. А. Погрібний закликав повніше використовувати можливості української діяспори в пляні науки. На його думку, представники української діяспори можуть допомогти комп'ютеризувати освіту в Україні, а також видати підручники.

Участь у з'їзді взяли також учителі з Австралії, Бразилії, Польщі, Румунії, Казахстану, Литви, Латвії та багатьох інших держав.

Теребовельщина будує лікарню

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як повідомляють з Теребовельської області, там сильно відчувається брак добре вивінуваної лікарні.

У 1997 році Теребовля відзначатиме своє 900-річчя і саме на цей час було б гідним дарунком завершення нової центральної лікарні. На жаль, самі мешканці, як і обласна адміністрація не має на таку ціль грошових засобів. Тому з радістю привітали вони заснування в Канаді Комітету Теребовельщини, що поставив собі за завдання допомогти у тому ділі.

Почесним головою комітету є уроджeнець Теребовельщини Єпископ Торонто і Східньої Канади Ізидор Борецький, а президентом відомий український підприємець, також з походження теребовлянин, Богдан Легенький з Монктону. Він, побувавши тепер на Теребовельщині, зробив вже чималий вклад, переславши на місце будови найнеобхідніші будівельні матеріяли.

Почесний голова Єпископ І. Борецький і президент Б. Легенький звертаються зі закликом до колишніх мешканців Теребовельщини у діяспорі допомогти у вивінуванні так конечної лікарні на 400 ліжок, яка досі не має найнеобхіднішої апаратури та ліків, хоча, як інформують, принаймні 90,000 населення району вимагає річно лікарської допомоги. Підкреслюють також, що смертність в районі перевищує кількість народин.

Тому є надія, що цей невідрадний стан знайде зрозуміння у уроджeнців Теребовельської землі, які тепер допоможуть у поправі здоров'я, її мешканців. Датки можна надсилати на адресу президента комотету Б. Легенького: Don Lahanky, s/o Allsco, Building Supplies, Ltd., 8 Eaton Street, Moncton, N. B. EIC 8J3 Canada.

В Україні зареєстровано Братство „Тарасові Джерела"

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 20-го серпня, Міністерство Юстиції України зареєструвало всеукраїнську громадську організацію Братство „Тарасові Джерела". Мета Братства — координація зусиль для задоволення соціяльно-економічних та національно-культурних потреб широких верств населення, збереження української ментальности, та морально-етнічних вартостей.

Центральний провід організації знаходиться в Черкасах. Співголовами правління Братства обрані маляр-артист України Данило Нарбут і робітник Володимир Колодочка. Філії братства створені в 13-ох областях України.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Правильна вимога до Верховної Ради України

Верховна Рада України отримала в минулу п'ятницю 13-го серпня ц. р. листа за підписами голів якого десятка політичних партій та громадських організацій, як Профспілки й Спілки Офіцерів України, — з вимогою, щоб Верховна Рада сама себе розв'язала і розписала нові вибори на весну наступного року. Цей лист із такою вимогою не прийшов знечев'я і він в теперішній дійсності в Україні не є несподіванкою. Пригадаймо факти.

Верховна Рада України постала з виборів у 1990-му році, з важливістю на п'ять років. Це була ще ера Міхаїла Ґорбачова й Україна була частиною СССР. У серпні 1991 року Верховна Рада побачила у провалі сталінського путчу у Москві й компромітації Комуністичної партії історичний шанс для України і проголосила Акт незалежности України з розписанням референдуму на перше грудня. Це було чудо і чудом був вислід референдуму, але й чуда мають логічне вияснення: хоч у Верховній Раді була тоді злощасна 239-ка комуністичний бльок, — проте ніхто без уваги на націю і партію не хотів довше фінансувати своїми податками міжнародний комуністичний рух і спричинятися до зберігання нікому непотрібних могутніх збройних сил Росії під фірмою СССР. Це було новопостале явище територіяльного патріотизму, до народження якого чимало причинився Чорнобиль.

Тому близько одногодинний палкий заклик Ґорбачова напередодні референдуму — не йти до виборчих домівок, бо це голосування антиконституційне і неважне, дало протилежний наслідок: 90 відс. управнених до голосування побігли й голосували „за" незалежність, з відхиленнями числа у різних виборчих округах на велетенському просторі від Попраду по Дін. Але творча діяльність Верховної Ради так і закінчилася на цьому історичному Акті. Її заступило безконечне балакунство, переливання з порожнього в порожнє, дебатування над другорядними справами та гаяння часу, коли країна потопала у політичному та економічному хаосі. Раз-у-раз виринали конфлікти між Верховною Радою і Президентом та Верховною Радою і прем'єром, не було координації праці. Перший рік пропав за прем'єрства Вітольда Фокіна.

Прийшов діловий прагматист Леонід Кучма, але він теж не мав підпори у тому Парляменті, яким була і є Верховна Рада України. Були поважні сумніви, чи варто переводити передчасні вибори до Верховної Ради, бо в атмосфері загального невдоволення економічною кризою число марксистів та слабодухів у тій Раді може ще зрости. Але провідники політичних партій і поважних громадських організацій прийшли до висновку, що дальше існування „статусу кво" загрозливе для держави. Підписали цього листа до Верховної Ради діячі, які ще вчора одні з одними ворогували. Треба привітати їх з протверезінням та вистосуванням правильного розумного листа.

Усе у світі можливе і все можливе у хаотичних відносинах в Україні. Не виключене, що у Верховній Раді не знайдеться більшости, яка проголосувала би саморозв'язання і розписання нових виборів у порозумінні з Президентом і прем'єром. Чи в такому випадку Леонід Кравчук матиме відвагу й рішучість розв'язати Верховну Раду з відкликом до народу?

Україна опинилася на новому роздоріжжі. Було б чудово, якби переміг розум, якби перемогло міркування з точки зору української державної рації. Було би дуже сумно, якщо б більшість членів Верховної Ради не захотіли виректися своєї почести і платні: вони доказали би цим, що не мають кваліфікацій на становище законодатців у молодій і кволій державі. Це проясниться у найближчих днях як і проясниться, що буде з отим проєктованим референдумом, яке вирішувало би довір'я чи недовір'я народу до Президента і Верховної Ради. Ця остання напевне програла би. Чи не краще не переводити цього референдуму, яке коштувало би великі гроші і відвернуло увагу від будови держави та оздоровлення господарки?!

Анатолій Гороховський

ПЕРШІ ВАЖКІ КРОКИ МОЛОДОЇ ДЕРЖАВИ

(Інтерв'ю з депутатом Верховної Ради України, головою Тернопільської Обласної Ради та головою Обласної організації Руху Богданом Бойком.)

II

Б.: — Це якраз найболючіше питання і на нього не легко відповідати. Якщо бути гранично відвертим, то треба сказати, що в країні ми нині маємо дещо небезпечну картину. Економічна розруха викликана різким підвищенням цін на енергоносії, в основному на нафту. Це з одного боку. А з другого — існуюча в країні фінансово-банківська система стримує розвиток економіки у більшій мірі, ніж ріст цін на енергоносії. Тому-то, без докорінної реорганізації фінансово-банківської системи, без введення національної валюти не можна буде рушити вперед економічну реформу.

І це ще не все. Реформа, на яку покладають стільки сподівань, вимагає невідкладного вирішення питання про приватну власність на землю. Отже, вдосконалення банківської системи і передача землі селянам то — два ключові моменти, які слід постійно враховувати при здійсненні економічної реформи. Тоді успіх її буде забезпечений.

Кор.: — До редакції надходить чимало листів, автори яких цікавляться грошовою реформою, яку передбачають здійснити в Україні. Що ви можете сказати з цього приводу?

Б.: Я розумію занепокоєння читачів газети, і до мене часто звертаються з питанням: „Чи не станеться з гривнями теж саме, що і з купонами? Повинен сказати, що побоювання ці безпідставні, оскільки всі умови для здійснення грошової реформи визріли. Перш за все маю на увазі те, що сталося абсолютне зубожіння населення, воно немає готівки, яка пішла б на обмін і прискорила б інфляційний процес. Таким чином, гривня тут не зустріне свого ворога.

Ми маємо всі передумови для проведення грошової реформи на зразок колишньої Західньої Німеччини. А якщо втратимо цю можливість, то матимемо негативні наслідки, які довго даватимуться взнаки.

Кор.: — І на закінчення бесіди дозвольте, пане Бойко, задати вам ще одне питання. Досі ви розповідали про стан справ у цілій країні. А тим читачам, що походять з Тернополя, цікаво було б довідатися, що діється на їхній батьківщині. Прошу задовольнити їх зацікавленість.

Б.: — З великим бажанням відповім на це питання. Як відомо Тернопіль називають воротами до великої України. Ми раді гостям, які до нас приїжджають, останнім часом значно збільшилася кількість американців українського походження, які в силу різних обставин змушені були, шукаючи порятунку, виїхати за океан, а сьогодні радо їдуть до нас, щоб вклонитися рідній землі.

Повинен з приємністю сказати, що стан економіки у нас кращий ніж у сусідніх областях. Справа в тому, що народне господарство Тернополя зорієнтоване на випуск товарів широкого споживання і тому воно у певній мірі не залежить від зовнішньої кооперації. У той же час промисловість, скажімо, сусідньої Львівщини працювала для задоволення потреб оборони і тому тепер заводи і фабрики цієї области переживають великі труднощі.

У нас немає масового безробіття, робітники забезпечені працею, правда існує проблема із влаштуванням інженерно-технічних працівників.

Врожай цього року обіцяє бути добрим, якщо Бог дасть та погода не підведе, то зберемо по тонні зернових на душу населення. Є у нас і молоко, і м'ясо, купівельна спроможність населення невелика.

Як бачите, в господарстві ми не пасемо задніх, та треба йти вперед, не можна стояти на одному місці, а для цього всемірно сприяємо зростанню підприємств альтернативних до державної економіки. Мені вдалося домовитися із стейтом Висконсин про доставу нам безкоштовно молочного заводу, обладнання якого вже відправлено до Тернополя. Вартість його півтора мільйони долярів.

Перебуваючи у Чикаґо та інших містах ЗСА, я мав нагоду познайомитися з багатьма американцями українського походження. Серед них було чимало вихідців з Тернополя, які проявили великий інтерес до своїх земляків. Тоді то мені і подумалось, що україно-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЕКОНОМІКА В ГАРВАРДІ

У статті „Якби ми були ми!" („Свобода" з 30-го липня) Іван Фур дуже цікаво пише про потребу дбати про наше економічне життя. Він пише, що „...Маємо дві громадські централі, вони нас репрезентують, відбувають свої конгреси...але господарсько-економічного конгресу ми ще не відбули і навіть ніхто не плянує його колись відбути. Цілістю нашими господарськими справами ми не займаємось, не дискутуємо... не маємо господарського центру і журналу, який студіював би і розробляв проблеми народнього господарства..."

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) майже від першого року свого існування влаштовує конференції на тему дослідження економіки України, які включають багато аналіз господарських проблем. Щоп'ять років у Гарварді відбувалися такі економічні міжнародні конференції. Перша, яка відбулась 1975 року, розглядала тодішній стан народного господарства. Наступна у 1981 році зосередилась на розгляненні розвитку української економіки. Третя конференція у 1985 році зайнялась історією української економіки до вибуху Першої світової війни. Четверта конференція 1990 року була присвячена дослідам української економіки в останньому десятилітті великих змін і притягнула учасників з академічних центрів Канади, Англії, України й Америки.

Варто відмітити, що ці конференції не кінчались лише доповідями і дискусіями, але кожна з них увінчалась новим науковим виданням. Ці видання вийшли завдяки допомозі жертводавців Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). Вони були широко рецензовані в чужинецьких наукових публікаціях і сьогодні є цінною базою даних про українські проблеми народного господарства.

Крім публікацій, із статті І. Фура ясно, що необхідно ще мати форум для спілкування західніх економістів, які професійно краще підготовані, з економістами України, які ознайомлені з місцевими обставинами. Творити такий форум треба в Україні і Український Гарвард завдяки жертводавцям Фонду Катедр Українознавства фінансово підтримує цей проєкт. Наприклад, ФКУ допоміг фінансувати перший конгрес Міжнародної Української Економічної Асоціяції, який відбувся минулого року в Києві. В ньому взяло участь біля 100 економістів з України та 40 із Заходу, (ЗСА, Канада, Австралія, Німеччина, Англія, Франція, Голляндія, Бельгія), майже половина з них неукраїнського походження. „...Хоч влаштування конгресу вимагало значних фондів, — пише економіст з Києва до централі ФКУ, — ...„за кордоном лише Фонд Катедр Українознавства при Гарвардському Університеті щедро відгукнувся на просьбу організаторів конгресу.

І. Фур також пише про потребу публікацій про економіку України. І якраз саме тепер ФКУ шукає фундаторів-меценатів для нового економічного журналу, органу новоствореної Міжнародної Української Економічної Асоціяції. Інформації про запляновний журнал і про те як допомогти йому побачити світ має Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass. 02138. Фактом є, що жертводавці, які складають датки на Український Гарвард, продовжують свою корисну традицію допомоги українській державі у розвитку її молодої економічної науки.

Матвій Кей,
керівник канцелярії
ФКУ, Кеймбридж, Масс.

Протопресвітер Степан Ярмусь

І. ДЕМ'ЯНЮК НЕ ТІЛЬКИ ЖЕРТВА — ВІН СИЛА ДУХУ!

II

У роках 1942—44, автор цих рядків працював на будові Гідро-електричного заводу в Блехгамері біля Гайденберґу, недалеко Катовиц, а впарі з нашими групами остарбайтерів працювали групи жидівських невільників. Не раз нам доводилося працювати „плече-в-плече" і я бачив поведінку „капо", як вони били своїх братів-жидів нагаями та дрюками. Не раз нам — українцям та полякам — доводилося заступатися за тих нещасних жидівських невільників, отже наражуватися на небезпеку, стаючи в обороні бідних жидів перед жорстокими „капо". Того було багато...

В 1986 і 1987 роках, коли Іван Дем'янюк очікував суду в тюрмі Ізраїля, з ініціятиви жидівських властей, у Вінніпезі були влаштовані зустрічі представників жидівського й українського суспільства. То були звичайно щомісячні зустрічі. Жидів на них заступали проф. рабин Ніл Ровз і рабин Джан Конгайм. Українців заступали Митрополити Максим Германюк і Василій Федак з оо. професорами Олександром Бараном і Степаном Ярмусем. Ми зустрічалися чергово, то в українських, то в жидівських приміщеннях. Ціль наших зустрічей, — старатися злагіднювати стосунки між українським і жидівським громадами в Канаді, бо від часу ув'язнення І. Дем'янюка в Ізраїлі було побоювання, що пристрасті по обох боках будуть підноситися.

Зустрічі й розмови наші були ділові, відкриті й здавалося зовсім на своєму рівні. Жидівським представникам йшлося головно про те, щоб українці не заперечували жидівського голокосту, бо для жидів — це дуже важливе питання. Ми з тим погоджувалися. Ми не раз вели розмови про те, як нам покращувати взаємовідносини, бож ми — люди й громадяни Канади. Було й так, що ми жартували.

Одного разу я поставив своїм співбесідникам-жидам питання, що сталося з явищем жидівських „капо"? Їх же було так багато. Чи їх судили за службу гітлерівцям?

Рабин Дж. Конгайм відповів, що із закінченням війни жиди з цими „капо" розправлялися негайно, на місці. Проте про такі розправи я не чув нічого. Я думав собі, що якби воно було так, то це був би ще один голокост у жидівському голокості, а він мусів би бути великий.

Жидівських вислужників нацистам не ловили, не судили і ніхто про них не згадує нічого. Були голоси, що жидівські „капо" були присилувані до того. А чи можна припускати, що вбогий, малограмотний, правдоподібно переляканий життям й обставинами І. Дем'янюк міг служити нацистам з патріотизму?

Тепер, як жидам примиритися з тим, що І. Дем'янюк невинний, коли в них і в їхніх дітей так наполегливо вмовляли, що він убивав тисячі жидів, хоч ніхто не висловлював гадки про те, чи такі великі вбивства були йому фізично можливі й посильні, чи ні. Все ж жидів переконано, що І. Дем'янюк — злочинець усіх злочинців, хоч команданта табору в Треблінці, німця, під наказами якого ті великі злочини виконувалися, тепер з ув'язнення звільнили.

А щодо І. Дем'янюка, який став для жидів об'єктом ненависти й злобної помсти, — він може послужити науці у вивченні психології звірят, яких перетримують у клітках по звіринцях, чи в ловецьких клітках для їхньої потіхи. Наукам антропології та психології І. Дем'янюк може стати ще одним об'єктом для емпіричного дослідження; відомо ж бо, що для американських психологів таким об'єктом став внутрішній перемінний світ українця, Василя Курилика.

Постать І. Дем'янюка справді заслуговує уваги з психологічної точки погляду. Його оскаржують у масових вбивствах. Це ж не проста справа. Американські воїни, учасники В'єтнамської війни, які переживали тяжкі воєнні дії, отже й убивства, хоч і повернулися додому живими, багато-багато з них божеволіли, так божеволіли і наші афганці. А ось І. Дем'янюк, оскаржений у вбивстві тисячів жидівських жертв, що пережив знущання в клітці, позорище в суді культурної країни Ізраїля, наругу, обзивання, публічні вимоги повісити його, бо є такі, що просто хочуть, щоб його повісили, — той; дивний І. Дем'янюк зберігає повну рівновагу, виявляє силу духу, якої не мають його обвинувачі. Так у чому тайна цієї сили? Думаю, що в непорочності, в чистій невинності. А щодо „капо", то вони живуть. Але, Дем'янюкові не дають жити.

М. Орест

* * *

Послався літній день, як путь спасенна.
Душе, за привидами не женись, —
Прийми, душе, прийми благословення
Понятих сонцем, радісних узлісь.

О щедре, праведне, о літо щасне!
Тебе молю: в свої яскраві сни,
В своє безсмертя, в царство непогасне
Мене, тобі відданого, замкни!

(З циклу „Sub signo aestivo", 1935)

Ірина Дибко-Филипчак

ТРИДЦЯТЬ ШІСТЬ ПЕРЛИН

Євген Сверстюк: „Блудні Сини України". Книжка видана в 1993 р., у ній 256 сторінок. Бібліотека журналу „Пам'ятки України". Книга 13-та.

I

На 4-ій сторінці цієї книжки читаємо: „Збірка есеїв, літературно-критичних статтей і виступів автора, присвячених відродженню духовости й морально-етичним проблемам. Деякі з них з'явилися друком лише за кордоном українською мовою і в перекладах. Тільки після фактичної ліквідації цензури, вони вперше виходять в Україні. Ілюстрував книгу відомий художник Опанас Заливаха, побратим автора в роки неволі і на волі. У виданні багато документальних світлин". Збірка містить 36 коштовних перлин цього вдумливого письменника-філософа.

У „Передньому слові" автора читаємо, що „ця книжка постала на хвилі нашого бурхливого часу — часу нечуваного в історії падіння ідолів". „До Читачів", що попереджує „Переднє Слово", Євген Сверстюк пояснює, що це: „У сучасній Україні книжка, яка засвідчує повернення до давнього 'харківського' правопису, вживаного лише в закордонних виданнях". А далі каже: ... „Хтось же повинен зробити перший крок".

Але, чи лише в правописі „перший крок"? Ні! В кожному есеї є чи не перші кроки, не приховані алегоріями, до глибин Правди. А цю дорогу до Правди простелили переживання: „В тюремній камері напроти св. Софії".. Там, пояснює Євген Сверстюк: „Я прокинувся, зрозумів, що душа тужить до Вічного Неба". (ст. 9). І що „Правду треба вистраждати життям". В кожному есеї відчуваємо, що „вистраждав" Є. Сверстюк Правду душею й тілом до подробиць. У своєму слові „На моїм віку" коротко, навіть лаконічно передав зміст дороги свого життя: „Провидіння вело мене понад прірвами нечутно. Нараз урвалася видима дорога життя:

Я, здається, лечу в безодню
на саме дно.
Тільки руку —
Руку Господню —
водно, водно".

Дванадцять років тюремних жорстокостей не прийняв Є. Сверстюк як найтяжчу кару, бо був свідомий: „...Скільки то людей несе кару — маску вдоволеного раба з кривою усмішкою, скільки народилось і несе кару невольницького життя, так і не зважившись, ні разу, в житті бути вільним".

Думаю, що свідомість про „раба з кривою усмішкою" стала моттом і поштовхом до першої в книзі доповіді „Блудні сини", виголошеної 24-го грудня 1990 року на Конференції „Україна і Росія", організованій Республіканською асоціяцією україністів. Напочатку, вже в першому реченні, автор пояснює, що: „мова йтиме про вирваних з коренем, національно неприкаяних і збайдужілих, позбавлених спадку традиції дітей жорстокого віку — дітей імперії".

А далі пояснює, що: „Імперія культивує поганство й рабство найнижчого ґатунку". „Отже, імперія узаконює зло: вона потребує старших рабів-наглядачів різного ранґу і простих покірних рабів, що прагнуть вислужитись. Російська імперія є імперією найгіршого ґатунку і найтривкішою завдяки брутальному нищенню моральних начал у людині в ім'я влади — самодержавної влади, як єдиної цінности".

Ось ці висновки про значення імперії „найгіршого ґатунку" висловив з притаманним йому хистом мислителя Євген Сверстюк, щоб показати нам обставини, що зумовляли „дорогу блудного сина, який не взяв на плечі батьківського спадку, щоб примножити його, а взяв легшу ношу — слуги в чужих панів" (ст. 13). У кожному підсумку про рабство, про імперію — дихає ядерність Правди, може й болючої, але таки правди. Вислови Євгена Сверстюка не потребують пояснень, вони надто прозорі і переконливі, як ось: „Оскільки українцям відводилася роля сировини й будівельного матеріялу імперії, то було винищено інтеліґенцію і, зрештою, четверту, морально найактивнішу частину нації".

Не можу поминути і не хвилюватись твердженням: „...Більшовики організували тотальний експеримент — перетворення особи в слугу держави і відчуження особи від дому отця свого. Вони створили імперію блудних синів, які могли тільки потаємно мріяти про повернення в рідний дім". Створила російська імперія замінники синам: „Замість людини — маса, замість сім'ї — колектив, замість нації — трудящі світу". До почуттів духовности і до дому рідної нації настала: „Байдужість і апатія — це вигасле багаття життя, ентропія, перетворення найціннішого людського — на сирий матеріял, над яким знов треба працювати віками".

У своїх роздумах про „блудних синів" вбачає Є. Сверстюк проблеми і наголошує три точки, що над ними слід би „попрацювати" і застосувати цю працю до себе для стрясення зі себе рабства: „Перша з них — відновити і засвітити Дім отця, щоб він здалеку мерехтів, як маяк бездомним. Друга проблема — зробити сина сином: передати йому батьківську традицію і дух. Коли той син засвітиться священним вогнем — він уже не пропаде. Третя проблема — виконати нам своє призначення в світі, який прагне повернути собі втрачені духовні вартості. Досі ми дали світові лише наочну притчу про трагедію втрати цих вартостей".

Підсумовуючи трагедію втрати „духовної вартости" та національної свідомости, приходить Є. Сверстюк до висновку, що: „Блудні сини України — це часто пропаща сила не лише для України, а взагалі суб'єкт напівкультури". Однак, закінчує свою доповідь у піднесеному тоні віри, що „колись ми перестанемо довершувати в уяві свій образ і пізнаємо, що ми є і що ми можемо". У намисті тридцяти шістьох перлин, що збагатили дуже особливу ділянку нашої літератури, друга з черги у книжці є під заголовком: „Осквернення священного дару життя".

Закінчення буде.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Ліда Гаврилюк, Оксана Борбич-Кордуба, тріо Олеся Кузишина, оркестри „Звуки Союзівки" та „Фата моргана"; конферансьє — Аня Дидик-Петренко. Увесь прибуток з концерту буде переданий родині Алекса в місті Рівне, Україна, яку протягом перебування в Америці він фінансово підтримував.

Співачка Ліда Гаврилюк виступає на сцені від 14-ти років життя в жанрі клясичної та легкої музики і драми. Вона — випускниця Ратґерського університету, де закінчила маґістерку. Лідія виконувала головні ролі у виставах громадських театрів, а також часто виступає для української публіки. Її концерти відбулися в УІА в Ню Йорку, на Союзівці, на оселі СУМА та в інших залях стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі та Вашінґтон. Останнім часом Лідія є головою сценічної програми фестивалю в Ґарден Стейт Артс Центрі.

Оксана Борбич-Кордуба — добре відома гостям Союзівки з її багаторічних виступів — вона часто співала з оркестрою оселі. Оксана також інтенсивно виступала як ведуча вокалістка з вокально-інструментальним ансамблем „Ізмаругд". Останнім часом успішно працює на благо нашої громади як голова Українського фестивалю в Ґарден Стейт Артс Центрі в Голмдел, Н. Дж., де св. п. Алекс Голуб був конферансьє. О. Борбич-Кордуба є вчителькою гри на фортепіяні та інших музичних предметів в декількох школах містечка Ратерфорд, Н. Дж.

Тріо Олеся Кузишина часто акомпаньювало А. Голубові. В його складі — Олесь Кузишин, Богдан Кузишин та Юрій Турчин. В оркестрі „Звуки Союзівки" — Гриць Гриновець та Степан Бень, в гурті „Фата морґана" виступлять Олекса Керекеша (керівник), Сергій Коломієць та Ігор Шабловський.

Концерт провадитиме Аня Дидик-Петренко, яку гості оселі добре знають — адже вона протягом 12-ти років була конферансьє мистецьких програм Союзівки, а останнім часом керує усіма концертовими програмами оселі. Співпрацівниця Українського відділу радіопередачі „Голос Америки" у Вашінґтоні, вона теж бере активну участь в громадському житті. А. Дидик-Петренко — головна радна Українського Народного Союзу.

Після концерту відбудеться забава, гратиме оркестра „Кришталь" з Ню Джерзі.

У суботу-неділю, 28—29-го серпня на Союзівці проходитимуть мистецькі виставки творів Віталія Литвина та Богдана Кондри, координатор виставок — Соня Семанишин.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА небезпеку та наказ президента Билла Клінтона, щоби зупинити нелеґальне імігрування зокрема китайців до ЗСА, то цю проблему ніяк не вдається полагодити. Коли влада зосередила свою увагу на недопущенні їх морським шляхом, то вони почали використовувати летунські шляхи з підробленими документами прямо до летовищ великих американських міст, або до Латинської Америки, а звідтілля через Мехіко до ЗСА. Кількість китайських імігрантів значно збільшилася твердять знавці, хоча точних цифер нема.

Свято, якого немає у календарі

Дійсно, у офіційному американському календарі цього свята не знайти, даремно його шукати. А в той же час воно існує, має свою назву, свою історію і навіть традиції.

Не будемо далі інтриґувати читачів і скажемо, що ведемо мову про Веселий День — радісне і жадане свято тисяч і тисяч членів чикаґської кооперативної каси „Самопоміч", яке відзначається щороку у першу неділю серпня.

У нинішньому році у Веселий День видалася напрочуд чудова погода: безхмарне голубе небо, горяче сонце і тепла вода в озері, на мальовничому березі якого розташувалася українська кооперативна оселя Равнд Лейк. Природа, здавалось би, зробила все від неї залежне, щоб реґабільтувати себе за те, що минулорічна неділя видалася дощовою і прохолодною.

Отже, цього разу все сприяло святові і тому вже з самого ранку до оселі почали з'їжджатися гості, яких радо зустрічали представники адміністрації, здоровили їх і допомагали паркувати авто. А далі варто було зробити кілька кроків і кожен з них опинявся перед столиком, за яким працівниці „Самопомочі" люб'язно вручали пам'ятні подарунки. Дорослі ставали володарями спеціяльно виготовлених парасоль, на яких відтворено назву кредитової каси, а діти мали змогу вибрати собі іграшку, що припала їм до вподоби.

Як і було передбачено, свято почалося Службою Божою, яку відправив отець Іван Кротець настоятель церкви свв. Володимира і Ольги. А потім з короткою промовою до присутніх звернувся президент Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч" Роман Мицик. Він не без задоволення заявив, що члени каси зустріли свято з почуттям сповнення своїх обов'язків і завдань, що сприяє зростанню установи у всіх ділянках її праці.

Почесний гість свята ґенеральний консул України у Чикаґо Анатолій Олійник у своєму привітальному слові висловив подяку керівництву каси „Самопоміч" і зокрема екзекутивному директорові і фінансовому референту Богданові Ватралеві за велику допомогу, яку вони подають Україні у створені кредитових кас.

Після закінчення офіційної частини почалися розваги, ігри, танці, спортові змагання, дітей розважали паяци. Одним словом, усім було весело, ніхто не нудьгував.

Людно було біля павільйонів Товариства Української Мови. В одному з них продавалися поштові листівки, присвячені річниці проголошення незалежности України. Їх автором є відомий львівський графік Володимир Павлик. Користувалися також попитом українські вишивані сорочки, призначені для молоді. Вони пошиті за ескізами художника — модельєра Олександра Дяченко-Кочман.

Не можне хоча б і побіжно не згадати про льотерії, завдяки яким чимало учасників свята стали володарями цінних подарунків та грошових нагород.

Потурбувалися організатори Веселого Дня і про те, щоб люди могли поласувати смачними стравами.

Без перебільшення можна сказати, що окрасою того недільного дня став виступ київського музичного гурту „Гроно". Під час концерту, який пройшов з великим успіхом, були виконані українські пісні, автором яких є талановитий композитор, поет та співак Тарас Петриненко.

Таким було це свято у Чикаґо, якого немає в офіційному календарі. Воно сподобалось усім і залишило у пам'яті людей добру згадку.

Анатолій Гороховський

Виступає ансамбль „Гроно".
(Світлив: А. Гороховський)

На святі Веселий День.

Перші...

(Закінчення зі стор. 2)

мовна преса Америки з допомогою наших журналістів могла б періодично друкувати тематичні сторінки, в яких розказувалось би про те, як живуть сьогодні люди у нашому краю. Цю пропозицію я адресую в першу чергу керівництву редакції „Свободи". У Тернополі теж виходить „Свобода" — газета обласної Ради. Отже, нехай подружать дві сестри, які носять однакове ім'я. Гадаю, що від цього співробітництва тільки виграють читачі, виграє наша спільна справа.

І на закінчення бесіди дозвольте сказати два слова про нашу обласну організацію Руху. Ситуація у нас стабільна, ми є прихильниками центрального проводу і виступаємо проти тих, хто утворив так званий всеукраїнський рух. Вважаємо, що ця акція спрямована тільки на шкоду Україні і вона не стільки об'єктивна, скільки відображає суб'єктивні позиції деяких псевдонародних діячів.

Кор.: — Дякую вам, за цікаву бесіду.

ПОДЯКА ДОБРИМ ЛЮДЯМ

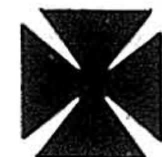
Комісія Допомоги Українцям кол. Юґославії (Комісія ЮҐО) при Суспільній Службі Українців Канади складає цією дорогою щиру подяку всім добрим людям-українцям за їхні пожертви. Від серпня 1992 року по кінець липня 1993 року, отже продовж цілого року, пожертви досягли суму 40,000 дол. Гроші ці переслано через офіційну банкову виміну на допомогу нашим братам і сестрам українцям кол. Юґославії на теренах Боснії-Герцеговини і Хорватії. Допомогу уділено у виді харчів, які розприділювано у кількох українських парафіях (Баня Люка, Приявор, Девятин, Лєшня, Козарець) і з неї скористали теж українські люди з довколишніх місцевостей.

На жаль і на нещастя, війна в кол. Юґославії продовжується, тому й наша допомога мусить продовжуватися. Отже, звертаємось щераз до всіх благородних і добрих українців з проханням жертвувати і надальше на цю допомогову акцію. Доля українців в кол. Юґославії і в Хорватії дуж незавидна під кожним оглядом, а вже спеціяльно через брак харчів. Тож мусимо і надальше старатися їм допомогти. Пожертви просимо пересилати на адресу:

Ukrainian Canadian Social Services, Inc., of Canada, 2445 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 1P7 Canada, та зазначити на вашому чеку „ЮҐО". Кожна, навіть найменша, пожертва допоможе потребуючим.

Таїса Ружицька
голова Централі Суспільної Служби Українців Канади

Антін Грубий
голова Комісії Допомоги Українцям кол. Юґославії

У безмежному горю повідомляємо, що в понеділок 23-го серпня 1993 р. упокоївся в Бозі на 74-му році життя

д-р мед.
бл. п.

РОМАН ЯРЕМА КРАВЧУК

Колишній старшина Української Дивізії „Галичина"

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ:

ПАНАХИДА — середа 25-го серпня 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Ave, Юніон, Н. Дж.

СЛУЖБА БОЖА — в четвер 26-го серпня в церкві св. Івана Хрестителя при Sanford Ave Ньюарк, Н.Дж.

Похоронений буде на укр. прав. цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишив в жалобі:
дружину — НАТАЛКУ зі сестрінком БОРИСОМ БУРАКОМ
сестер — ДАРІЮ БУДНУ та дітей: МАРКА І АНЮ з родиною
— ЗЕНОВІЮ ВАСИЛІВ з чоловіком ВАСИЛЕМ і дочкою МАРІЙКОЮ
тету — КАРОЛИНУ КОНРАД з родиною
шваґрів — ЗЕНОВІЮ І МИРОНА БУРАКІВ зі синами: АНДРІЄМ, ОЛЕСЕМ І РОМАНОМ з родинами

Замість квітів просимо складати пожертви на лічницю ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові.

ЗВЕРНЕННЯ

До українського народу з нагоди святкування другої річниці проголошення незалежності України.

Впродовж двох років, що минули від дня проголошення Україною незалежности, українська держава бореться з цілою низкою різноманітних проблем — економічних, екологічних, військових, мовних тощо.

Як позакало життя, до недавнього часу закони і постанови, які розробляють і видають Верховна Рада чи Кабінет Міністрів та інші державні структури, не дали конкретних, відчутних результатів. Тому ми чекаємо від Верховної Ради нових законів, від Кабінету Міністрів — справжніх реформ, які сприяли б розбудові сьогоднішньої держави і вказували б шляхи виходу з економічної кризи.

Звернімо увагу і на політичні аспекти життя і розвитку України. Покищо в молодій державі немає єдности не лише між партіями і рухами різного спраямування, а навіть і між тими, які за своїми політичними програмами є спорідненими. На даному відтинку часу вкрай необхідна консолідація партій і рухів національно-демократичного спрямування. Круглий стіл об'єднав багато партій і формації, але, на жаль, до нього ще не ввійшло чимало політичних структур, серед яких і Народний Рух України.

Тож нині, у важкий для України час, закликаємо ввесь український народ гуртуватися навколо здорових, державотровчих українських сил і концентрувати всю свою увагу на наступних виборах, що заповідаються. Запам'ятайте: від того, які структури прийдуть до влади, залижатиме доля України.

Вважаємо, що є серйозна основа вважати запропонований Росією так званий економічний договір з Україною і Білоруссю засобом для перетворення незалежної української держави в частину оновленого союзу або так звану слов'янську великодержаву, контрольовану Москвою. Це суперечить актові з 24-го серпня 1991 року, підтвердженого всеукраїнським референдумум 1-го грудня того ж року. Кабінет Міністрів не має права в імені України підписувати такий договір, а Президент і Верховна Рада України зобов'язані зберегти українську державу від такого неконстритуційного акту.

Хай же друга річниця проголошення Україною незалежности стане святом не лише молодої української держави, а й усіх українців близького і далекого зарубіжжя, адже утворення України, — вільної і незалежної, — сприяло піднесенню їх національної свідомості, готовості працювати в ім'я відродження і зміцнення української державности, культури і духовности.

Хай же ця річниця об'єднає всі здорові сили для протидії тим, хто загрожує дальшому розвиткові незалежної України — вільної держави українського народу і всіх її громадян.

Провід Організації Українських Націоналістів

Серпень 1993 р.
Київ

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в неділю, 22-го серпня 1993 р., з волі Всевишнього відійшла у вічність

наша найдорожча

МАМА, БАБУСЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

СТЕФАНІЯ ГУТОВИЧ

уроджена в Загір'ю, Лемківщина

ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 26-го серпня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Romanelli при 89-ій вул. і Rockaway Blvd, Ozon Park, N.Y.

ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го серпня о год. 10-ій ранку з церкви св. Марії в Озон Парку, Н. Й. на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:
дочки — МАРТА Й ІРЕНА з дітьми
сестра — МАРІЯ КЛОСА з чоловіком РОМАНОМ та синами ТАРАСОМ І РОМАНОМ
сестрінки — БОГДАН, РОМАН І ОРИСЯ ПЕТРІНИ
та ближча і дальша родина в Україні і Польщі

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 23-го серпня 1993 р. відійшов у вічність на 71-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ВУЙКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР МІЛЯН

нар. в селі Плотиця, пов. Бережани, Україна.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЬГА
сини —
ЯРОСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ і дітьми: ДЖЕФРІ І ЛЕСЕЮ
БОГДАН з дружиною КЕРОЛ і дітьми: НИКОЛОЮ І СТЕФАНОМ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні, а також друзі і приятелі

ПАНАХИДА — середа, 25-го серпня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні H. R. Humiston, 149 — 46th Street, Керґонксон, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер, 26-го серпня о год. 10-ій ранку з церкви св. Трійці у Керґонксоні, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа, Гемптонбурґ, Н. Й.

З ДЕВ'ЯТДЕСЯТИЛІТТЯМ ВАС!

20-го серпня цього року відомий педагог, дослідник-літературознавець, мовознавець, критик, співробітник наукових і масово-інформативних публікацій професор Петро Одарченко відзначив дев'ятдесятиліття!

Він народився 20-го серпня 1903 року в селі Римарівці Гадяцького повіту на Полтавщині. Батьки були селяни. Тато закінчив початкову сільську школу, а мати хоч і була неписьменна та мало хто знав більше від неї різних народних пісень і казок. Батько після військової служби одержав посаду смотрителя Римарівської земської лікарні та „богадільні", а мати була там куховаркою.

Майбутній науковець закінчив народну початкову школу з найвищими оцінками і його прийняли в Гадяцьку земську гімназію на безплатне навчання, як сина земського службовця. Закінчив гімназію в 1920 році і водночас педкурси. Мріяв якнайшвидше стати народним вчителем. З вересня 1920 року і до кінця січня 1921 року вчився в Полтаві на історико-філологічному факультеті Полтавської філії Харківського університету. Проте через запалення легенів і дуже тяжкі матеріяльні умови змушений був покинути навчання і повернутися до батьків. Став працювати народним учителем на хуторі Мельниковому неподалік від рідного села. 1923 року одержав так зв. „командировку" від народної освіти і, склавши іспити, став студентом Ніженського Інституту Народної Освіти. Закінчив його в 1926 році і став аспірантом Секції української мови і літератури. 6 років був секретарем Семінару української літератури підвищеного типу. Скінчив аспірантуру у вересні 1929 року і написав дисертацію на тему „Поетична творчість Лесі Українки". Захист дисертації мав відбутися у жовтні 1929 року. Але 1-го жовтня, стартуючий в життя науковець був заарештований. Його обвинувачували в „принадлежности к контрреволюционной организации, ставящей своей целью свержение советскої власти и восстановление самостийной Украины". Не зважаючи на всі протести і категоричне відкидання безпідставного і безглуздого обвинувачення, Петро Одарченко відсидів шість місяців у в'язниці. Тим часом „тройка" в Москві позаочно засудила його, за вигадані злочини, на три роки заслання до Алма-Ати. Етапом у „столипінських" вагонах відправили його на заслання. Під час незабутнього етапу побував у різних в'язницях: у Лук'янівській у Києві, в Калузі, в Тулі, в Ташкенті та Алма-Аті. У квітні 1930 року його випустили з алма-атинської в'язниці. Пізніше він влаштувався працювати в бібліотеці геолого-розвідувального управління Казахстану. Пропрацювати бібліотекарем не довелося довго, бо скоро тяжко захворів на запалення легенів і одночасно на черевний тиф. Пролежав цілий місяць непритомним, але вижив, почав видужувати, щоб попасти в *клешні різних ускладнень:* гострий міокардит серця, гострий суставний ревматизм, три рецидиви ревматизму, запалення середнього вуха, трепанація черепа. Засланець майже півроку пролежав у лікарні. В найтяжчі хвилини хвороби біля нього щоночі коло ліжка чергували по черзі дві дівчини, рідні сестри, з якими працював у КазГРУ. З однією зі своїх рятівниць Петро Одарченко пізніше одружився і розділяє радість та смутки життя по цей день.

1933 року Петро Одарченко став старшим науковим співробітником Державної Публічної Бібліотеки Казахстану. З листів від сестри довідався про страшний голод на Україні. Почав допомагати рідним, зокрема батькам харчами. Посилки слати не заборонялии. Це і врятувало батьків від смерти.

5-го грудня 1933 року всіх засланців-українців звільнили з заслання. Та яка ж коротка радість. Наступного дня, 6-го грудня, всіх наново заарештували, обвинувачуючи в тому, що, мовляв, створили в Алма-Алі націоналістичну організацію, яку мав очолювати відомий кооперативний діяч, колишній голова Дніпросоюзу Дмитро Коліух. Після півричного ув'язнення засудили Петра Одарченка на три роки заслання в Уральськ (Західньо-Казахстанська область).

В Уральську працював бібліотекарем Уральського педагогічного інституту і викладав на заочному відділі курс сучасної російської літератури.

У 1937 році скінчилось заслання. Отримав документи, а через кілька днів втратив працю в інституті. Треба було залишити Уральськ. Поїхав до батьків. Там шаліла єжовщина. Залишив у батьків дружину з маленькою дитиною і поїхав шукати працю. Після довгих блукань зупинився в Курську. Довгенько довелося шукати працю. Їздив і до Москви жалітися та полегшало дещо після того, як арештували самого Єжова. Перед тим ще влаштувався тимчасово на працю в Курській обласній бібліотеці. В 1938 році прийняли на посаду викладача російської мови в середній школі. В 1939 році П. Одарченка прийняли на посаду доцента Курського педінституту. Викладав курс сучасної російської мови і керував семінаром „Граматичні системи російської мови". Бібліотека видала дві його праці — бібліографічні довідники про Шевченка і про Шекспіра з вступними статтями доцента Петра Одарченка. „Курська правда" надрукувала кілька статтей, а крім того він працював над дисертацією на тему „Лексика і синтакса повісти Гоголя 'Тарас Бульба' ".

Проф. О. Одарченко

І другої дисертації не довелося захистити, бо в 1941 році почалася гітлерівсько-сталінська війна. Не встиг навіть евакуюватися з Курська до Алма-Ати. Події відбувалися блискавично. Коли гітлерівці захопили Курськ, вони арештували батька його дружини. Врятував його знайомий німець-математик, колега з інституту проф. Р.Є. Вегеман, який став головою міста. Він урятував багатьох людей, зокрема Петра Одарченка, якому видав необхідні документи для вільного проїзду окупованою територією. Треба було тікати до Києва, бо хтось доніс, що доцент Одарченко перед війною вороже ставився до Гітлера і його режиму. А як доказ прислали книжку про Шевченка. Німецька комендатура передала ту книжку голові міста Вегеманові, а той поклав справу „під сукно", допоміг виїхати з Курська.

У Києві хоч і мав багато знайомих, та й там не повезло. Зупинився в будинку, де сусідами були приятелі Олени Теліги. Коли ґестапо розстріляло її, то почало вишукувати і її знайомих. Схопили й Петра Одарченка. Врятували свідчення двох колишніх його професорів Ніжинського ІНО. Довелося залишити Київ.

Долаючи різні труднощі, Петро Одарченко приїхав до Львова, а потім до Варшави. Там йому вдалося влаштуватися у православній духовній семінарії на посаді викладача церковнослов'янської мови. В кінці липня 1944 року П. Одарченко прибув до Відня. Працював літературним редактором журналу „Наддунайська Варта". У квітні 1945 року виїхав з Відня. Доля закинула його до Баварії. Спочатку працював у бавера, а потім знайшов притулок в Авґсбурзі в таборі ДП. Там викладав у таборовій гімназії, а пізніше працював на посаді доцента української мови у Православній Богословській Академії в Мюнхені.

1950 року приїхав до ЗСА. Спочатку жилося дуже тяжко. Почав працювати на фабриці ґудзиків і скалічив руку. Відразу звільнили з праці. Потім разом з поетом Тодосем Осьмачкою від 12 години ночі до 8 год. ранку мив підлоги на стації в Ню Йорку, а потім в будинку ІМКи (Міжнародний Клюб молодих чоловіків-християн, Відділ при профспілці залізничників).

Великою допомогою була стипендія, яку дістав президент Української Вільної Академії Наук проф. М.О. Ветухів, для написання дослідницької праці на тему „Т.Г. Шевченко в радянській критиці". Ця праця появилася в перекладі на англійську мову в спеціяльному англомовному збірнику праць про Шевченка під редакцією В. Міяковського і Ю. Шевельова.

Пізніше П. Одарченко почав працювати у Вашінґтоні в Бібліотеці Конгресу. Пропрацювавши там два з половиною роки, перейшов на працю перекладачем, а пізніше редактором мови в „Голосі Америки". У вільний від праці час продовжував досліджувати літературну творчість багатьох письменників, а в першу чергу Тараса Шевченка і Лесі Українки.

Численні праці шановного ювілята можна розділити на такі головні групи:

1. Праці про творчість Т. Шевченка. Опубліковано 81 статтю: 77 — українською мовою, 3 — англійською і одну статтю російською. Одну з них надруковано у „Протоколах Конґресу ЗСА". В 1964 році цю статтю використав конґресмен Е.Дервінський, коли пропонував прийняти постанову про побудову пам'ятника Шевченкові в столиці З'єднаних Стейтів Америки.
2. Про Лесю Українку. Загальна кількість праць — 77. З них 69 українською мовою і 2 англійською. Віді слано до друку ще три статті, одна німецькою мовою.
3. Праці про інших письменників: Івана Котляревського, Панаса Мирного, Олени Пчілки, Михайла Старицького, Олександра Олеся, Григорія Чупринки, Михайла Ореста та багато інших. Написав чимало рецензій.
4. Велику увагу присвячено працям з української етнографії й фолкльору.
5. Праці з питань українського мовознавства. 137 присвячені сучасній українській літературній мові. Шість із них — англійською.
6. Інші праці — публіцистика, спогади, біографії визначних діячів. Можна назвати цю ділянку журналістичною діяльністю.

Петро Одарченко останніми роками нав'язав особисті зв'язки з багатьма літературознавцями і письменниками України.

Недавно професор д-р Марта Богачевська-Хом'як, яка викладає в університеті ім. Тараса Шевченка в Києві, прислала проф. Петрові Одарченкові копії його давніх листів до Олени Пчілки. Вони зберігаються в архіві Інституту Літературознавства ім. Шевченка. В одному з листів (1-го листопада 1925 року, м. Ніжин) Петро Одарченко писав Олені Пчілці: „...Коли б мені довелося вивчити цей найкращий букет — гордість Української нації — Драгоманова, Олену Пчілку й Лесю Українку, коли б мені довелося науково розробити своє знання, а також дати в популярній формі висновки своєї праці, щоб ознайомити ширші кола українського народу з його величними діячами, — я вважав би, що я виконав свою повинність перед Україною..."

На наш скромний погляд, дійсний член УВАН і НТШ Петро Одарченко, 90-тя якого ми вшановуємо в серпні, вже давним-давно на сотні відсотків виконав і перевиконав взяту на себе повинність перед народом і Україною.

Всі, хто знає його, напевно з нами щиросердечно бажає йому многії і многії літа, повного здоров'я і бажаної для нього працездатности!

Микола Вірний

Вийшов черговий том „Літопису УПА"

Нещодавно у Львові побачив світ із деяким спізненням 19-ий том „Літопису УПА", назва якого: „Група УПА 'Говерля'. Книга друга: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру" (1992). Це вже друга книга про 4-ту Воєнну Округу (ВО) УПА-Захід, широковідому як „Група Говерля".

19-ий том містить на 360 сторінках чотири основні розділи. Це звіти командира 4-ої ВО від 1943 до літа 1944 року та серія спогадів про бойові дії куренів „Підкарпатський" та „Дзвони" з Чорного Лісу. Половина найновішого тому — передруки таких повстанських видань: „Полковник Греґіт-Різун" (1948) із Станиславівського відтинка, „За Волю України" (ч. 7, 1949) із Калуського відтинка, „Гомін Волі" (ч. 3, 1950) із Дрогобицького відтинка. Тут ідуть також частинним витягом матеріяли із праць „У боротьбі за волю — Під бойовими прапорами УПА" (1946) — описи акцій на Гуцульщині і Дрогобиччині, та „Буковина в боротьбі" — частинне зведення звітів за 1944-1946 роки із Чернівецької області. Останній розділ дає читачеві спомини голляндського генерала про його перебування в УПА на Станиславівщині 1944 року.

Карпатське з'єднання „Говерля", яке з усіх бойових частин УПА проіснувало найдовше, було зорганізоване в листопаді 1943 року з учасників вишкільних відділів Української Народної Самооборони (УНС) на терені Станиславівщини. Галичина тоді стала базою корпусного з'єднання „УПА-Захід", в яке входило шість воєнних округ, а територія тодішньої Станиславівської області початково служила основою для 4-ої ВО УПА-Захід. Бойові відділи (сотні, курені, загони) на території кожної воєнної округи об'єднувалися в одну „Групу", яка ієрархічно рівнялася дивізії в реґулярному війську. Після реорганізації поширено з початком 1945 року терен дії цієї воєнної округи (долучено Буковину, Закарпаття і Дрогобиччину), а також поділено її на шість Тактичних Відтинків (ТВ). У цей час до з'єднання входили 14 бойових куренів піхоти та невідома кількість самостійних сотень, з чисельним станом приблизно до 6-7 тисяч вояків, що становило майже половину бойового стану цілої УПА-Захід. Від 1947 року діяли виключно на цьому терені останні бойові сотні та чоти УПА, яких остаточно розформовано при кінці 1949 року. Командирами 4-ої ВО чи „Групи Говерлі" були: хор. (пізніше сотник) Іван Белейлович — „Дзвінчук", пор. (пізніше підполковник) Іван Бутковський-„Гуцул" (від січня 1944), майор Микола Твердохліб-„Грім" (від липня 1944).

Книжка містить англійське резюме, покажчик та 43 ілюстрації. До неї ввійшли знімки багатьох визначних старшин УПА: Богдан Вільшинський-„Орел" (командир УНС Дрогобиччини в 1943), пор. Богдан Драч-„Дунай" (командир Станиславівського ТВ в 1946-1949), підп. І. Бутковський-„Гуцул" (командир 4-ої ВО в 1944), сотн. Іван Ґонта-„Гамалія" (командир куреня в 1944), майор Павло Вацик-„Прут" (командир куреня „Підкарпатський" в 1945-1946), пор. Ярослав Вітовський-„Зміюка" (командир Дрогобицького ТВ в 1945-1946), сотн. Ярослав Косарчин-„Байрак" (командир Калуського ТВ в 1945-1949), сотн. Володимир Чав'як-Чорнота" (командир куреня „Дзвони" в 1945-1947), сотн. Степан Стебельський-„Хрін" (командир Дрогобицького ТВ в 1947-1949).

Не всіх осіб на деяких знімках у 19-му томі вдалося з певністю зідентифікувати. Приміром, сотн. „Клим", головний політвиховник „Групи Говерлі" впродовж майже її цілого існування, є знаний тільки під своїм псевдонімом. У книжці є фотографії сотенних командирів та інших вояків, ідентифікація яких покищо не встановлена. Тому редактор цього тому звертається з просьбою до читачів — повідомити його в тому випадку, коли б хтось розпізнав серед вміщених знайому особу або якщо хтось неправильно зідентифікований.

Матеріяли до т. 19 „Літопису УПА" зібрав, упорядкував та зредаґував майор Петро Содоль. Він також редактор т. 18 „Літопису УПА" (1990), і тепер підготовляє матеріял до третьої книги про „Групу Говерлю". Крім того, він уже довший час збирає біографічні відомості про старшин УПА та працює над енциклопедичним довідником про старшин та бойові відділи з усіх теренів дії УПА.

19-ий том „Літопису УПА" коштує 20 долярів. Замовлення з оплатою просимо слати на адресу: Litopys UPA, P.O. Box 97, Station "C", Toronto, Ont., M6J 3M7, Canada.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО БОЛОТЕННИЙ член УНС Відд. 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо помер 9-го травня 1993 року на 72-му році життя. Нар. 21-го лютого 1921 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анастазію (Лоцуняк), сина Богдана і четверо внуків. Похорон відбувся 12-го травня 1993 року на цвинтарі Кальварія в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять

Аннабелла Боровицька, секр.

ПАРАСКА ЛУЩИК член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. померла 17-го травня 1993 року на 70-му році життя. Нар. 15-го грудня 1922 року в Добрині, Україна. Членом УНС стала 1978 року. Залишила у смутку дітей: сина Павла з дружиною Марією і внуків — Ліду і Лінду; сина Волтера з дружиною Геленою і внуків Лору, Моніку і Михайла; сина Івана з дружиною Мері і внучкою Даніелле; сина Юрія з дружиною Анною і внуками Даннилом і Стефанією. Похорон відбувся 22-го травня 1993 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Баунд Бруку, Н.Дж.

Вічна Її Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

ЄЛИСАВЕТА БІЛОВУС член УНС Відд. 94-го Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш. померла 30 березня 1993 року на 64-му році життя. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку мужа Джеррі. Похорон відбувся на цвинтарі Christian Memorial Cultural Center in Rochester Hills, Michigan.

Вічна Її Пам'ять!

Гелен Татарська, секр.

МАРІЯ АНАНЕВИЧ член УНС Відд. 481-го Т-ва ім. Івана Франка в Карнеґі, Па. померла 30-го квітня 1993 року на 66-му році життя. Нар. 31-го травня 1926 року в Карнеґі, Па. Членом УНС стала 1943 року. Похорон відбувся 3-го травня 1993 року на укр. кат. цвинтарі св.Тройці в Коллір Теп., Па.

Вічна Її Пам'ять!

Гелен Возняк, секр.

ОЛЬГА ГАФТКОВИЧ член УНС Відд. 277-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Гартфорді, Конн. померла 22-го травня 1993 року на 86-му році життя. Нар. 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку дві дочки Надію і Оксану Кузьму, внуків Олеся, Дарію і Марійку; сестер — Олександру Крупу і Софію Савойко та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 26-го травня 1993 року на українському цвинтарі в Ґластонбирі, Конн.

Вічна Її Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

ПЕТРО САЧОК член УНС Відд. 277-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Гартфорді, Конн. помер 25-го травня 1993 року на 70-му році життя. Нар. 1923 року в Україні. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Ганеліоре, сина д-ра Богдана, дві сестри на Україні і внучку Бріяну Сачок та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 28-го травня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

РОМАН СТЕЦЬКО член УНС Відд. 374-го Т-ва ім. М. Грушевського в Бостоні, Масс. помер 25-го травня 1993 року на 94-му році життя. Нар. 1898 року в селі Велика Плавуча, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дві дочки: Анну Ґенсьор з мужем Іваном і Анастазію, 8 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 28-го травня 1993 року на цвинтарі св. Йосифа в Бостоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ть!

В. Гетьманський, секр.

ПАРАСКА ГАВРИЛЮК член УНС Відд. 162-го в Філядельфії, померла 23-го березня 1993 року на 93-му році життя. Нар. 1900 року в Ворохті, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку двох синів Івана і Петра з родинами. Похорон відбувся 31-го березя 1993 року на укр. кат. цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Дмитро Федорійчук, секр.

ІВАН БЕК член УНС Відд. 75-го Т-ва „Запорозька Січ" в Дітройті, Миш. помер 22-го березня, 1993 року на 93-му році життя. Нар. 8-го січня 1900 року. Залишив у смутку сестру Марію. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Павло Павлик, секр.

КОРНЕЛЬ ДМИТРУК член УНС Відд. 105-го Т-ва ім. св. Володимира у Філядельфії, Па. помер 28-го грудня 1992 року на 76-му році життя. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, доньки: Олену Дармопрай з чоловіком Іваном, і Софію Петльовану з чоловіком Богданом, та невістки: Марію Ґерус з чоловіком Яковом, Ольгу Міхалко і Джеймі Петрович з чоловіком Стенлі; та зяті: Володимир Міхалко, Микола Міхалко з дружиною Оленою, Михайло Міхалко і внуки.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЮЛІЯ ФЛИС член УНС Відд. 177-го Т-ва „Сестри Любови" в Провіденс, Р. Ай. померла 27-го травня 1993 року на 91-му році життя. Нар. 14-го червня 1901 року в Яворові, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочку Ірену з мужем д-ром Емілем Клюфасом, 5 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся на укр. кат. цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!

Іван Паба, секр.

РОМАН ВОЗНЯК член УНС Відд. 291-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо помер 18-го травня 1993 року на 70-му році життя. Нар. 1922 року в Україні. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Марію, пасербів Дарію і Ореста та внуків. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Віра Напора, секр.

ФАВРОНІЯ ШАЛАЙ член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па. померла 9-го травня 1993 року на 89-му році життя. Нар. 1903 року в селі Новий Некіш, Україна. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку дочку Марію з мужем Андрієм і двох внуків з родинами. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії, на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Микола Пришляк, секр.

МИКОЛА ЗАЦНИ член УНС Відд. 324-го Т-ва „Мир" у Філядельфії, Па. помер 13-го жовтня 1992 року на 70-му році життя. Нар. 18-го грудня 1921 року. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Еленор, дочку Ліліяну і сина Романа та родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Aur Lady of Czenstochova в Дойставні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПРАЦЯ

FUNERAL DIRECTORS